

githeti vágyainkat sikeréhez. Tegyük hát le hitünknek kétségtelen bizonyítékát lábaihoz, igazoljuk be, hogy sohasem tartottunk a hitetlenekkel, az istentagadókkal, és zöldülő kalásztól rengő földeinken a remény színében nyilatkozik meg Isten áldása. Ott lesz velünk a bajainkban, hogy megsegítsen; őrznök leszen a kétségbeesésben s vigasztalónk a pusztulás között.

Első tehát az Isten, mert ő mindent adhat, de mindent el is vehet.

Ne engedjük tehát magunkat más tekintetek által eltántoritani, most kell hitet tennünk, hogy közösséget vállalunk-e a vallástalan liberálizmussal, avagy Istent hívők vagyunk.

Éppen ezért nem igaz hívő, nem katolikus az, a ki a liberális kormánypárt jelöltjére adja szavazatát, s nem igaz keresztény, a ki a vallás védelmezésére mindent el nem követ.

Vigyázzunk tehát, a cselekvés órája elérkezett:

Első az Isten!

— **Visszavonuló pártvezér.** Szapáry Gyula gróf, mint értesülünk, a legközelebbi időben nem fog egy párthoz sem tartozni és mandátumot sem vállal. Szapáry Gyula gróf egy hozzá intézett kérdésre, vajjon kíván-e fellépni, már tagadó választ adott. A „Magyarország” szerint Szapáry Gyula gróftól legközelebb kinevezik a főrendiház elnökévé.

— **Néppárti gyűlés Keszthelyen.** Október hó 11-én a néppárt Keszthelyen nagygyűlést tart. A gyűlés programja a következő: 1. Elnöki megnyitó. Tarja Esterházy Miklós Mórész gróf. 2. Politikai helyzetünkről. Tarja Zichy Nándor gróf. 3. A néppártól. Tartja Kálmán Károly. 4. Elnöki zárszó. A rendezőség felkéri azon ft. lelkész urakat, a kik holnap vagy holnapután ily meghívóból

meg nékem most azt, hogy — szeret. Lássá erre felelni nékem, oly nehéz. Mit is feleljek rá? —

En szeretek mindenkit, aki engemet szeret. De még nem mondta senki, hogy szeressem s azt mondják hogy ön sok leányt mondta. Ne nézzem rám oly szomorun, én nem hiszem el azt.

Elhallgatott, mert látta, hogy szavai bántatot okoznak. Anyja, az öreg földbirtokossal a dalmata kormányos mellett állott, mindhármán ködbe meresztett szemekkel néztek Kenese felé, a kikötőhid lámpájának fénypontját keresve.

Ne beszéljünk erről többet, szólalt meg újra a vadvirág. Ön elmegy, lát és megismer majd szebb lányokat s ha mégis visszajő majd egykor s ugy néz szemembe, amint most néz reám s ha akkor is azt érzi, hogy szeret: akkor talán majd én is más leszek s megértem azt, hogy mit tesz az, szeretni. Akkor mondja el azt, amire most felelni nem tudok.

Oly szép volt a pillanatban a komoly Vadvirág. A szél kibontott egy két puha fürtöt selymes hajából, melyek lebegve röpködtek körül kipirult arcát. Nyugodtan, komolyan tekintett a festő szemébe, ki meghajolva a Vadvirág előtt, csak annyit mondott: — Tehát elítéltetém!

A vitorlás gyorsan repült előre a végtelennek tetsző ködtengerben s már azt hitték, utat vesztek, midőn a közelben feltűnt a kikötőhid lámpájának lobogó fénye.

Gyorsan siklottak tova az öbölben horgonyzó vitorlások mellett s mire a horgonyt lebecsáták, az égen észrevétlen feltorlódtok fellegekből nagy kövér esőcseppek kezdtek a vízre hullani.

több példányt fognak Budapestről kapni, sziveskedjenek azokat községekben azonnal szétosztatni.

Közgyűlés a megyénél.

Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn október hó 5-én d. e. 10 órakor a vármegyeház dísztermében rendes közgyűlést tartott. A közgyűlésen báró Fiáth Miklós főispán elnökölt.

Megnyitó beszédében a főispán a szokásos üdvözlés után bejelenti a közgyűlésnek azt az örvendetes eseményt, mely Mária Dorothea főhercegnőnek Fülöp orleáni herceg által történt eljegyzése révén az egész országot érte. Ebben az örömben annál nagyobb lelkesedéssel osztozik Fejérvármegye, mivel a szeretett főhercegi család Fejérvármegyének állandó lakosa. Bejelenti egyuttal, hogy az eljegyzés alkalmából Huszár Ágoston alispán a megye nevében üdvözölte a főhercegi családot, a mely üdvözlő sürgönyre József főherceg a legszivelebb szavakban válaszolt.

Megemlékezett továbbá az új vicinális vasut megnyitására, előadja, hogy a Székesfejérvár—adony-paksi vasutnak Székesfejérvár—szabolcsi része megnyitott, míg a többi rész november elején vagy végén lesz a forgalomnak átadva. Tudatja azonkívül, hogy a sárbogárdi vonal is jövő augusztusban megnyílik, a bicskei vonal építése már szintén biztos, mert szombaton szeptember 3-án Lovasberényben tartott értekezleten a vállalkozó Szeniczey Ödön a hiányzó 34000 frtot hajlandó elengedni s az építésbe belefogni.

Igen érdekes nyilatkozatot tett a főispán midőn megemlékezett beszédjében az országgyűlés feloszlásáról. Azt ígerte ugyanis, hogy a választások tisztasága felett őrködni fog. És erre vonatkozólag utasítást is küldött a főszt. gabiráknak. Már most is igyekezett pártatlanságát igazolni azzal, hogy a megye választások összeírásánál ez évben csak 16 fellebbezés tör-

Csend volt már a faluban mindenütt, csak a parti sás közé becsapódó vizuhullámok zajgása, csak a kikötőhid deszkázatán dobogó léptek zajja hallatszott a nagy éjszakában.

Alig értek haza, a zápor megeregett.

S míg künn a szél a szilvafák ágait tördelé s a tört ágakkal az ablaktáblákat kopogtatá, benn a szobában, anyja ölébe borulva, csillogó könnyek közt mondá el az est történetét a Vadvirág.

— Ugy-e anyácskám — végezé — okosan törte meg szívét a Vadvirág?

— Okos leányka voltál, de ne sirj; feledni próbálj. — a feledés az mindent meggyógyít.

— Szeretni könnyű, de feledni — oh anyám, érzem, az nagyon nehéz lesz.

Odakiinn a tovahúzóó viharok távoli tompa dörgése hallatszott s mire a vadvirágot összekulcsolt kezekkel imája közben meglepi az állom, már elhúzódtak a viharfellegek.

A zuhogó zápor szétverte a ködöt s a futó vihar után elcsendesült Balaton, holdfényes, csillagsugáros vizének pompáját mutatá meg a kiderült égnék.

Másnap korán reggel álmos leány fejcséké kandikáltak ki a virágos ablakokból, kémlelve az időt, mert bál napja volt. A fák levelein még az éjszakai vihar esőcseppei függtek, de az ég derülten mosolygott a táj felett, fényes és meleg nap sugarak járták keresztül-kasul a tiszta levegőt.

A kibérelt fürdő szobácskák egész dél-élt a bára készülő leánykák vig dalától hangzottak, csak a Vadvirágék házában nem akart megcsendülni a dal, csak ott volt esen-

tént, melyből 10 már el is van intézve, a jövő évre pedig 23 felszólamlás történt.

A gyűlést megnyitottnak jelenti ki s a jegyzőt kéri a tárgysorozat előadására.

A közigazgatásról szóló alispáni jelentést olvasták fel mindenkeltőt.

A székesfejérvár-sárbogárdi helyiérdekű vasut részvénytársaságba két igazgatósági tag lett megválasztva, és pedig Huszár Ágost alispán és Detrich Zsigmond.

A belügyminiszter tudatja ő Felsőének legmagasabb köszönetét az ezredéves ünnep alkalmából bemutatott hódolatért.

József főherceg fenséges leányának, Mária Dorothea főhercegnőnek eljegyzése alkalmából, a vármegye üdvözlésére küldött választát a közgyűlés élénk éljenzéssel fogadta és hódolattaljesen tudomásul vette.

A közgyűlés tudomásul vette az alispán azon jelentéseit is, hogy a mohácsi hősöknek emlékére emelendő emlékműre a gyűjtést elrendelte, azonkívül elrendelte a gyűjtést még a józsefvárosi tüzkárosultak, a felvidéki magyar közmivelődési egyesület, a halas-nádásdi tüzkárosultak és a kolozsmegyei Zsogod és Tamás községi jég és felhőszakadás által károsultak javára.

Torda-Aranyos vármegye átiratához a földadó leszállítása tárgyában, hozzászólt vasadi Balogh Lajos, mivel a kérdést nagyon fontosnak találja. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy az egész országban a földadó magas felemelése nagyon terhes, ezen tehát okvetlenül segíteni kell. Ajánlja, hogy a közgyűlés válasszon egy külön bizottságot, mely vegye beható tárgyalás alá ezen kérdést és jól indokolt feliratot küldjön a miniszterhez.

Lits Gyula helyesnek tartja ugyan vasadi Balogh biz. tag ajánlatát, de szükségtelennek tartja ezért egy külön bizottság kiküldését. Ugy értesült — ha ugyan a miniszter szavának hitelt adhat — hogy a földadó leszállítása már foglalkoztatja a kormányt.

A közgyűlés elhatározta, hogy pártolalag

des és hallgatag minden, mintha beteg volna a vadvirág. Pedig nem volt beteg; ott sétált délelőtt, délután a katalin-rózsák között a virágos kertben, bánatosan azon tűnődve: jól tett-e? nem jól tett-e? — Most kételkedett, először anyja szavában.

Es ott a part alatt, a lombos fák árnyékában kigyózó uton, rózsaszín, hófehér s buza-virágszín bál ruhákban, kacagva vonult barátnőinek lármás csapatja, felkiabálva hozzá, in-tegetve neki, hogy jöjjön már, hogy siessen; és ő ugy szeretett volna itthon maradni a csendes kis kertben egymagában, gondolkodni, tü-nődni, sirni.

De e pillanatban édes anyja kezét érezé vállán:

— „Menjünk leányom.” És mentek ők is a többiek után.

A furdóház diszitése még nem volt befejezve; de de a pálmák között már ott állt a földbirtokos régi zongorája, melynél egy fehér ruhás kis lány billegtetett ki keztyűs ujjával valami veszpremi új notát, melyet a háta mögött álló kamasnis fiatalembertől, ki velocipéden utazott messze földről a bála mindenáron megakart tanulni.

A falakra szalaggal átfont világ-girlandokat szegezett fel egy fiatal pesti ügyvéd, míg a háládatlan leánypublikum ártatlan tréfákkal kritizálta izlését.

A vadvirág nem érezte jól magát e vig zajban és sétára indult egy öreg nénikével a Kutvölgybe, míg minden elkészül. A lányok egyszerre ott hagyták létráján az ügyvédet, mindnyájan vele mentek. Nevetgélve haladták át a balatonparti mezőségen, melynek távoli pontján fehér tehéncsapat legelészett. A szél

terjeszti fel Torda-Aranyos vármegye indítványát.

Elrendelte a közgyűlés, Komárommegye kérelmére, a Klapka György 48-as táborkok emelendő szobra részére a gyűjtést.

A vármegye 1897. évi költségvetése elfogadtott.

A közgyűlés elfogadta az állandó választmány előterjesztését egy külön vármegyei mérnöki hivatal felállítását illetőleg, melyről régebben lapunkban már bőven megemlékeztünk.

Az árvaházi bizottmány előterjesztése olvastatott fel ezután, az árvaház helyére vonatkozólag. Az árvaházi bizottmány elfogadásra ajánlja a martonvásári ingyen felajánlott telekre való építkezést.

A déli vasút igazgatósága az építési anyagot féláron szállítja az árvaház részére.

Az alispán indítványára az árvaház ügyének tárgyalását elasztották a jövő közgyűlésre, mivel még a belügyminisztertől a pótdadó kivetésének helybenhagyása nem jött meg.

A közgyűlés teljesítette König Béla közig. gyakornoknak kérelmét, hogy az adonyi szolgabíró betegsége alkalmával történt helyettesítés által beállt nagyobb kiadásainak részbeni pótlására 50 ft tiszteletdíjat kért.

Vértes-Boglár községnek a bicskei vicinális vasúthoz anyaghozzájárulásának mennyiségére a már előbb tett határozatott visszavonó kérvényét a közgyűlés elutasította.

Tárnok község kérvényét, melyben azt kéri, hogy nevét Fejérvár-Tárnokra változtathassa, a közgyűlés elutasította.

A közgyűlés ezután több apró ügyet tárgyalván, 12 órákor véget ért.

A magyar nők tiltakozása.

A mai napon a következők küldötték be tiltakozásukat:

Székesfejérvárról

Slezák Mariiska, Slezák Anna, Slezák Erzsébet, Bognár Erzsébet, Slezák Katalin, Tujner

Amália, Pigler Erzsébet, Pigler Mária, Töke Katalin, Gaál Julianna, Töke Juli, Töke Anna, Töke Mária, Horváth Rozália, Langmár Julia, Langmár Magdolna, Langmár Teréz, Kardos Katalin, Pinke Erzsébet, Bebesi Erzsébet, Erthi Katalin, Langmár Mária, Ktsumer Julianna, Málics Julianna, Pemmer Teréz, Töke Rozália, Szabady Katalin, Málics Mari, Málics Teréz, Tonamár Erzi, Kö Borbála, Kö Katalin, Vincz Mari, Vincz Katalin, Stéger Pálné, Stéger Katalin, Stéger Mariska, Tóth Teréz, Gabrovits Borbála, Szigl Erzsébet, Noiczner Mariska, Ujtz Mária, Jankovits Anna, Tujner Katalin, Kángl Erzsébet, Treisinger Teréz, Mayer Mária, Füst Mari, Füst Anna, Wossgruber Katalin, Stróbl Mária, Pinter Mari, Pinter Erzsébet, Komlósi Mária, Horváth Mária, Horváth Teréz, Nott Anna, Viniczai Mária, Viniczai Julianna, Rusits Anna, Deák Erzi, Devocseri Erzsébet, Puczpacher Magdolna, Szabó B. Magdolna, Illeg Rozália, Jánni Anna, Tujner Anna, Szigl Anna, Szigl Mária, Szigl Julianna, Szigl Ilon, Engelhardt G., Engelhardt E., Puczpacher M., Erczbrucker Teréz, Csudics Teréz, Horváth Katalin, Jungbluth Erzsébet, Kummer Mari, Fresli Anna, Bernáth Erzsébet, Khand Mária, Tujner Katalin, Viger Teréz, Viger Katalin, Langmár Anna, Gerdán Anna, Acs Katalin, Acs Erzi, Farkas Erzsébet, Farkas Teréz, Szegfű Erzi, Nyikos Maria, Nyikos Julianna, Parti Mária, Tóth Teréz, Nyikos Rozália, ifj. Zámbo Jánosné, Pap Istvánné, Acs Józsefné, Arany Ferenczné, Nagy Istvánné, Csóóri Istvánné, Simon Istvánné, Virág Józsefné, Uszkay Györgyné, Jankovits Imréné, Tujner Józsefné, Nemes Ignáczné, Rosta Szabó Istvánné, Nyakas Józsefné, Kö Istvánné, Szabó Józsefné, Király Jánosné, Híz Jánosné, Gotthárdi Józsefné, Tóth Mihályné, Róka Józsefné, Szabó Mihályné, Kuntz Józsefné, Végh Andrásné, Simon Andrásné, Bencsik Józsefné, Paksi Istvánné, Viniczai Istvánné, Józsa Jánosné, Józsa Istvánné, Lőke Jánosné, Szabó Pálné, Palkovits Pálné, Fister Jánosné, Kálmán Györgyné, Szabó Józsefné, Fister Istvánné, Lenecses Ferenczné, Rosta Ferenczné, Nagy Jánosné, Nagy Istvánné, Viniczai Józsefné, Fister Istvánné, Fister Józsefné, Vida Ferenczné, Vég Ferenczné, Erdélyi Istvánné, Német Ferenczné, Kiss Istvánné, Jankovits Jánosné, Pallag Józsefné, Kováts Istvánné, Boros Józsefné, Virág Mihályné, Virág Jánosné, Rosta Sz. Ferenczné, Farkas Mihályné, Pap Ferenczné, Virt Jánosné, Egyed Mihályné, Bóday Jánosné, Ládás Gy.-né,

Varga Andrásné, Molnár Józsefné, Molnár Jánosné, Müller Józsefné, Arany Istvánné, Füle Istvánné, Hutvagner Mátysné, Péter Mária, Zwickl Janka, Folkert Lajosné, Szimonovits Lajosné, Nyikos Györgyné, Tóth Györgyné, Csucsics Katalin, Nyikos Erzsébet, Bognár Anna, Tóth Mária, Dornis Lászlóné, Jámor Jánosné, öz. Csernyus Dezsóné, öz. Jankovits Imréné, Kiss Mihályné, Fúzy Sándorné, Szabó Józsefné, Lukács Józsefné, Bozsák Györgyné, Kuk Mihályné, Csernyus Anna, Jobbágy Julia, Szalay Adorné, Zetykó Nándorné, Veicher Györgyné, Lichtneckert Jánosné, Lichtneckert Mariska, Illés Katalin, öz. Gáncs Mihályné, ifj. Gáncs Istvánné, Király Magdolna, Király Borbála, Pezskó Lizi, Miskei Mária, Király Julia, öz. Proposzt Antalné, öz. Rezi Istváné, Proposzt Emilia, Mészáros Istvánné, Nyakas Jánosné, Mát Istvánné, ifj. Horváth Istvánné, Sziksz Piroksa, öz. Németh Ferenczné, öz. Balog Ferenczné, öz. Mészáros Jánosné, öz. Pott Istvánné, öz. Nagy Józsefné, Horváth Imréné, Horváth Mariska, Horváth Juliska, Nagy Lídike, Kód Jánosné, ifj. Pap Jánosné, ifj. Horváth Jánosné, ifj. Pap Mihályné, Simon Anna, Jankovits Istvánné, Szabó Józsefné, Pap Józsefné, Kiss Józsefné, Kiss Ferenczné, Bakos Anna, Bakos Róza, Horváth Margit, Németh Mihályné, öz. Pinter Imréné, öz. Horváthné, Máhr Ferenczné, Szigl Gáspárné, Stolzenberger Ferenczné, Klér Gáspárné, Pallag Ferenczné, Végh Józsefné, Farkas Józsefné, Fekete L.-né, Fülöp Józsefné, Lőke Istvánné, Stolzenberger Teréz, Lőke Andrásné, Viniczai Jánosné, Lőke Jánosné, Lőke Rozália, Lőke Borbála, Máhr Magdolna, Galambos Julia, Galambos Mária, Horváth Ferenczné, Lenecses Anna, öz. Kompektor Mihályné, Szabó Ferenczné, Király Teréz, Németh Jánosné, Jankovits Andrásné, öz. Tambur Mihályné, Jankovits Istvánné, Németh Józsefné, Kiss Ferenczné, Maizer Istvánné, Maizer Julianna, Kálmán Jánosné, Kasó I.-né, Rosta Istvánné, Rosta Mari, Szalai Terézia, Balog Ferenczné, Erdélyi Anna, Nemeth Mari, Németh Erzi, Németh Jánosné, Gulig Istvánné, Lenecses Józsefné, Kurucz Ferenczné, Dozsa Ferenczné, Vagner Jánosné, Kiss Mihályné, öz. Hibácska Ferenczné, Muskovits Jánosné, Halasi Györgyné, öz. Bekéné, Köszegi Józsefné, Szngfű Ferenczné, Barna Sándorné, Fister Józsefné, Máté Jánosné, Fodor Pap Ferenczné, Sveininger Ferenczné, Czéntár Józsefné, öz. Vörös Istvánné, Varga Istvánné, Rosta Imréné,

el-elkapta a kolomp hangját s a bánatos furnlya szót, mivel a bojtárfu mulattatta magát; s mindez még inkább bánatra hangolá a Vadvirág szívét.

De barátinói csak akkor vevék észre bánatát, midőn a magas homokpartra érve, a Vadvirág merengve nézett a Balaton vizére, s hol tegnap a visszautasított szerelmi vallomás elhangzott.

— „Vadvirág mért vagy ma olyan a hallgatag? Talán beteg vagy.”

Hiába kérdezzék, ő nem felelt; mosolyogni próbált, de nem tudott, nevetni akart és csak könnyezett.

A vig leánycsapat elhallgatott. Szerették mind és könnyezni látni fájt az nékik is. Keb-lükre vonták firtos kis fejét, csókolva száját, könnyező szemét: „Ne sirj! — — — ki bántott csak azt mond meg nekünk.”

— „Nem bántott senki; rosszat álmodám bohó vagyok csak s érzékeny szívű.”

Mosolyogva beszélt, könnyeit törölve, de nem hitték el, mert a vadvirág rossz színész volt.

Barátúitól átölelve, ott állt a magas homokparton, háta mögött lassan rezegtek a Kut-völgy törpe szilvafáinak levelei és ő hallgatva nézett le a Balatonra, le a távoli firdőházra, melynek lámpáit gyújtogatni kezdtek.

— Menjünk — szolt végre suttogó hangon kibontva magát az üléző karok közül — menjünk; halljátok ott lenn már szól a zene is.

Mire leérték a zene elhallgatott s az estély kezdetét vette. A virágos emelvényen egymásután jelentek meg fehér ruhás leányok frakkos fiatalemberek, izgatottságtól sápadt

arczsal. A felolvasás, a szavaltat, s a zongora játék mindenkinek tetszett mindenki kedvesen mosolygott a szereplőkre, mindenki lelkesen tapsolt.

A Vadvirág csak a koronként felhangzó tapsriadalra ébredt fel merengéséből; mosolyogva ütötte össze kis kezzeit, bár nem hallott semmit.

A felolvasás, és zene végével mindenki a táncz helylyé átalakított furdőteraszra sietett. — Ama kedves zaj, mely a tánczmultságok kezdetét mindig megelőzi: a szívből eredő leány kacagás, a kinyitódó s becsapott legyezők lármás zaja s e kedves hangok zürzavarából kihallatszó húrpengetés, a hegedűket felhangoló cigányok disszonans futamai mindez oly vidámitól hat a szívre; még a Vadvirág szeméi is csillogóbbak voltak.

Hirtelen robogva érkező vonat állt meg a terras elött. Bár az udvarias rendezők egész csapataja érkezett a vendégek elé, mégis elkéstek. A földbirtokos karján magas barna leány lépett a terrasra, egy budapesti miniszteri tanácsos leánya, a tanácsos ur, neje és egy szeleburdi fiatal ember által követve. A lármás zürzavar egyszerre csenddé változott, minden arc az új jövevények felé fordult, s az egyszerűen öltözött leánykák szeme firkészőleg nyugodott a magas barna leányon s a lilaszínű selyemruhán, mely suhogva omlott alá karcsu termetéről. Valami ígézet féle ömlött el egész valóján, büszke, komoly arca a hódolathoz szokott nők nyugodt vonásaival tekintett körül az elcsendesült csoportokon. Bár a táncz megkezdődött, egész udvart képezve álltak körülötte a fiatal emberek s ő egy szék támlányába fogódzkodva egyedvűen nézte a kipirult arcu tán-

czos párokat, rövid udvarias feleleteket adva udvarlóinak.

A szünet alatt mindenki a Balaton partjára sietett. Távol, az árnyba borult hullámkon, lobogó fény tánczolt, a csónak lámpájának fénye, melyről a tűzijátékok rendezték. A parton állók vidám csevegése rögtön elhallgatott, a mint az első röppentyű sustergeve szállt a magasba, hatalmas tűzvet rajzolva a csillagos égboltra. A tűzijáték fénye egy pillanatra megvilágította a parton állók arczeit. Egy kiszáradt, törpe szilfa-törzs mellett állott a Vadvirág s közvetlen mellette a miniszteri tanácsos leánya, ki a tűzijáték fellobbanó fénye mellett érdeklődve vizsgálta a Vadvirág szomorú arcát. Itt az örvendő, mulató leány sereg közt, ez a bánatos, szép arcu leányka, valami ellenállhatatlan, vonzó vágyat ébresztett benne, vele beszélni. Büszkesége lassankint eloszlott szívéből, a mint sokáig nézte a Vadvirág arcát, s mosolyogva, gyengéden megszólította.

A Vadvirág megiepetve nézett a büszke leánynak reá szeliden tekintő szemébe, s lassan, suttogva, válaszolt.

A rakéták egymásután repültek a magasba, a tetszés halk morajától kísérv és senkiem hallgatott a két suttogva beszélő alakra. Midőnéha nagyobb fény vetődött arcaikra, úgy látszott, mintha a tanácsos leánynak arca haloványabb lenne, mintha a Vadvirág karjai dereka köré fonódtak volna.

A tűzijátéknak vége volt, az utolsó lehellő tűzszikrák is kialudtak a vizben; újra megszólalt a zene s mire a két suttogó alak a terraszon megjelent, egymásba fűzött karokkal, már a franczianégyesnek vége is volt.

Tujner Károlyné, Kand Mária, Maizer Józsefné, Makk Mihályné, Réthi Józsefné, Tóth Józsefné, Molnár Istvánné, Forstner Istvánné, Jáni Józsefné, öz. Horváth Istvánné, Hegyi Jánosné, öz. Harzsa Mihályné, öz. Tóth Jánosné, Pota Anna, Lencsés Katalin, Gabravits Katalin, öz. Szabó Sándorné, Sumits Katalin, Kőszegi Julianna, Viniczai Mari, Teslik Erzsi, Moizer Károlyné, Hajdina Teréz, Rákos Anna, Rákos Teréz, Bognár Anna, Boonár Teréz, Bognár Erzsébet, Varga Ferenczné, Kiss Anna, Teslik Katalin, Kováts Teréz, Nyári Julia, Vig Anna, Vig Erzsébet, Obra Borbála, Lits Katalin, Peild Jánosné, Bakos Katalin, Nagy Józsefné, Pap Borbála, Orbán Borbála, Tóke Mari, Farkas Jánosné, Zrinyi Julia, Bársony Jánosné, Józsa Józsefné, Nyakas Teréz, Hajdu Anna, Sverteczki Erzsébet, Galambos Károlyné, Fambach Mari, Spránitz Betti, Spránitz Mari. — Összesen: 397.

Duna-Adonyból

Kiss Jánosné, Trautmann Erzsébet, Schoderbeck Kornélia, Schoderbeck Mártonné, öz. Niklovits Péterné, Kletz Károlyné, Kletz Etel, Klatik Anna, Klatik Sarolta, Klatik Gábrilla, Storch Nándorné, öz. Ranich Antalné, Horváth Jánosné, öz. Müller Nándorné, Szabó Etelka, Varholt Fáni, ifj. Schmiedt Jakabné, Krausz Anna, Michelisz Ferenczné, Michelisz Terns, Michelisz Boris, Michelisz Julius, Köller Jánosné, Köller Rozália, Köller Erzsike, Pavel Juliska, Pavel Mihályné, Kelemen Józsefné, Piller Mari, Csoóri Mari, Kugler Istvánné, Pinthoffer Juliska, Pinthoffer Verona, Pinthoffer Ferenczné, Stancel Béláné, Stancel Mariska, Vén Flóriánné, André Mariska, André Józefa, Törzsök Teréz, Czinger Józefa, Bergman Mari, Natkay Kálmánné, Sutyák Rozália, Sutyák Terézia, Juhász Józsefné, Rozsa Sándorné. — Összesen: 76.

Bonyhádról öz. Mihákovics Árpádné. Lapunkban eddig tiltakozást küldtek be: 1073-an.

Székesfejérvár-bicskei vasut ügye.

Vége hosszas vajudás után a székesfejérvár-bicskei viczinális vasut ügye a Lovasberényben október hó 3-án tartott értekezleten a megvalósulás stádiumába lépett.

Az értekezlet rendkívül látogatott volt. Az érdekeltek igen szép számmal jelentek meg. A város részéről Seidl Lajos főkapitány volt ott.

Az ülést dél előtt tíz órakor nyitotta

A tanácsos szeleburdi fia már majdnem tivé tett mindent, hogy a Vadvirágot felfedezze s most midőn nővére karján látta maguk közt megjelenni, maga is elbámult.

De sem a Vadvirág, sem nővére nem maradt a mulatók között; bucsuzás nélkül, úgy szöktek haza.

A kinyitott kis ablakon behallatszott a zene, a mit a Balatonpartjáról a Vadvirágék lakásáig hozott a kóbor éji szél. A Vadvirág az ablaknál állt. A csillagokra nézett és könyözött.

Édes anyja szótlánul állott mellette, ismerte a Vadvirágot jól, vigasztalni sem próbálta.

Jó ideig álltak ott hallgatva, míg végre a Vadvirág megszólalt:

— Igazad volt anyám, őt szeretni nem volt érdemes! Elleledem már, mintha sohasem láttam volna.

Édesanyja keblére vonva megcsókolta őt. — Jeggese volt; ott volt tegnap a bálon, beszéltem vele. —

— Ha láttad volna, milyen bánatos volt; úgy sajnáltam szegényt.

Fejéhez szorította kezét, lenézett a zúgó Balatonpartra...

— De elfeledjük őt, mind a ketten — — mind a ketten.

meg gróf Cziráky Antal s azon forró oha jának adott kifejezést, hogy bár lenne ez az értekezlet utolsó, végleges és biztos eredménnyel végződő értekezlet.

Nagy lelkesedést idézett elő a mikor gróf Cziráky Antal átadta Heiszler Győző jegyzőnek azon okmányt, mely József főherceg nagylelkűségét tüntette fel — midőn a főherceg a vasut építéseinak költségeihez 30.000 frttal házzájárult.

Fel lett olvasva ezután az egyes községeknek a hozzájárulási okmányai. Székesfejérvár 50.000 frttal, Pátka 30.000 frttal s a többi érdekelt községek is egyenkint néhány ezer forinttal járultak az építés költségeiben.

Az okmányok felolvasása után felállt Szeniczey Ödön s általános figyelem közt beszélt a vasut építésének körülményeiről s végül, hogy még az összeghez hiányzik 25—28.000 forint. A mit úgy vél fedezhetőnek, ha egyesek a földterületeiket melyen a vonat áthalad ajándékképp adják át.

Ur házy ref. lelkész Lovasberény részéről felvilágosította Szeniczeyt, hogy ez az okoskodás teljes lehetetlen. Hasonlóképp vélekedtek Tallián, Kégl György és Ivánka.

Szeniczey a-onkívül meg úgy fedezhetőnek tartja a hiányzó összeget, ha a vasuti vonal feljárók építési költségeit az illető község fedezze s tartsa jó karban.

Husár Agoston alispán azon ígéretet tette, hogy mint a közmunka ügyek rendezője mindent el fog követni, hogy ezen feljárókat a község építesse. Ezen kijelentést zajos éljenzéssel fogadta az értekezlet.

Kégl György mivel az átjárók felépítése és gondozásával fedeztetnek véli a hiányzó összeget, kéri a vállalkozót, hogy mondja ki végre, hogy a többi elegendi.

Szeniczey felel Kéglnek s az egész ügyet egy házasulandó völegénvhez hasonlította, ki nőszülne, mennyasszony is volna, de a hozomány hiányzik. Ő is így van a terbe vett vasuttal.

Ivánka a szóltal fel ezután, oly ügyes humorral adta össze a Szeniczey beszédjében alkalmazott völegényt a keresett hozománnyal ellátott menyasszonnyal, hogy végre Szeniczey kénytelen lett elfogadni a hozományt — illetve a még mindig követelt 28.000 forintot.

Igy lett végre végérvényes eredménnyel elhatározva a székesfejérvár-bicskei vonal felépítése, szűnni nem akaró éljenzés és tombolás közepett.

Az elnök köszönetet mondott Szeniczeynek buzgalmaért. Szeniczey az elnököt, az alispán az értekezlet tagjait, Kégl György az alispánt köszöntötte fel az ügy terén kifejtett fáradozásaiért.

El lett tehát döntve végleg a vasut ügye. Felépül az új vasut, mely hivatva van a megye s az egyes községek felvirágozását előmozdítani

Egy jótékony ember halála.

— Saját tudósítónktól. —

Gyász érte városunkat, vasárnap, október hó 4-én, d. e. 10 és fél órakor. Meghalt, örök nyugalomra tért városunk köztisztvisletben álló polgára, M a n c z János, nyug. gazdatiszt.

A megboldogult már régebb idő óta vonult vissza nyugalomba. Azelőtt néhai gróf Waldstein János esztergomi megyei nánai birtokán volt kasznár.

Családja s rokonai nem voltak. Ott élt csendesen visszavonulva a malom-utca 2. szám házában, néhány jóbarátjától környezve.

A városban senkisen vette észre jelenlétét, s senki sem gondolt arra, hogy valamikor még a jótéteménye által halhatatlanná lesz a neve.

Jóllelkülete a 78 éves embernek csak halála után tünt ki, midőn végrendeletét a hatóság tagjai felbontották.

Kíváncsi volt mindenki, hogy nagy vagyónát hová teszi halála után. Házánál találtak

késpénzben 183 frt 05 krt, azonkívül a városi takarékpénztári betétkönyvében 63,753 frt 33 kr vani letéve. Házának értéke 3500 frt. Kötvényekben 165 frt és buntorai 588 frt 51 krt tettek ki. Igy tehát összesen hagyott 68,189 frt 89 krt.

Végrendeletét midőn felbontották a jelen voltak általános csodálkozásukat fejezték ki. Mindent remélték, de ami tényleg van azt még sem gondolták volna.

Végrendelete a következő hagyományokról intézkedik:

1. Az évenként tartandó szent-misékre, a felsővárosi és a szt. ferenczrendieknél 200—200 frtnak kamatját hagyományozta.

2. A városi árvák részére 2000 frtot.

3. A város agg-polgárainak 2000 frtot.

4. A tiszoltó egyesületnek 1000 frtot.

5. Horváth Titusz egykori jó barátjának s ennek gyermekeinek 3000 frtot.

6. A fejmérveji róm. kath. tanító egyesületnek 4000 frtot.

7. A gimnázium, reál- és elemi iskolák jó tanulóinak ösztöndíjúl 300 frtot.

8. Az elemi iskolába járó szegény keresztény gyermekeknek felruházására 6000 frtot.

9. Dr. Göbel Jánosnak a budapesti rókus kórház alvornakágya házáat.

10. Göbel János György iskolai igazgatónak, kit a végrendelet végrehajtásával is megbízott 2000 frtot.

11. Cselédje részére egy évi béréit.

12. Székesfejérváron azon városrészben ahol a legszegényebb keresztény gyermekeknek felruházására 6000 frtot. Ezen óvodába a tanítók, városi szolgák gyermekeik ingyen lesznek felvéve, így kívánta a végrendelező.

A jótékony célra hagyott összeg kitez 49.300 frtot.

A mi ezenkívül a hagyatékából megmaradt azt Göbel János György leánygyermekei öröklök.

Temetése tegnap délután 1/25 órakor ment végbe. A jótékony embert utján kikisérte a városba levő összes tanítézetek tanulói, tanárokon és tanítókön kívül a koporsó után haladtak Tóth Aladár, Havranek József s több városi bizottsági tag.

A temetési szertartást Tamás Vilmos felsővárosi plébános, Horváth Imre és Tóman Antal káplánok végezték.

A sirjára koszort helyezett a város hatósága és a Göbel család.

A haláláról a következő gyászjelentést adta ki Göbel János:

A t. cz. közönségnek tudomására hozom, hogy városunk köztisztvisletben álló polgára, tekintetes M a n c z János ur, néhai gróf Waldstein János nyug. uradalmi kasznára, f. évi október hó 4-én d. e. fél 10 órakor a haldoklók szentségének ajtatos felvétele után, életének 79. évében, jobblétre szenderült. A megboldogultnak hült tetemei f. évi október hó 6-án, d. u. fél 4 órakor fognak saját házából, Malom-utca 2. szám, a „Feltámadásról” címzett sírkertben, saját sírboltjában örök nyugalomra tétetni; lelke üdvéért az engesztelő szent mise, áldozat f. évi október hó 7-én reggeli fél 7 órakor fog a felsővárosi plébánia-templomban s Mindenhatóknak bemutatatni. Székesfehérvárott, 1896. október hó 5-én. Béke hamvaira! Göbel János György, mint az elhunytak megbízott végrendeleti végrehajtója.

A jótékony ember sirja felött az emberek ezreinek imája száll az ég felé.

HIREK.

— **A főhercegnők áldozása.** Klotild főhercegnő és menyasszony leánya Mária Dorothea főhercegnő ma reggel 7 órakor a budavári Mátyás-templomban csöndes misét hallgattak s aztán mind a ketten megáldoztak. A misét Nemes Antal dr. plébános-helyettes mondotta, az áldozásnál is ő funkcionált.

— **A francia nők hódolata.** Mária Dorothea főhercegnő a jövő hónap ötödik napján francia asszonnyá lesz és ez alkalomból a francia nők díszes nászajándékkal fejezik ki üdvözlésüket Fülöp orléáni herceg arájának. A royalisták leányai már régebben készülnek erre az eseményre. Mint a Figaro írja, egy albumot, és egy művészi kivitelt vázát küldenek nászajándékkul. A vázán relief-jelenetek vannak Clovis és Szent Klotild életéből. Az orléáni herceg udvarhölgyei is lelkesednek leendő asszonyukért és egy gyémánt diadémmal kedveskednek neki. Mária Dorothea főhercegnő máris közkedveltségű a franciáknál. Izabella, orléáni hercegné asszony egy levélben így nyilatkozott róla: „Remélem, hogy Fülöp házasságával meg vannak elégedve. Mária édes, jó, okos, művelt és kedves. — Franciaországnak tökéletes királynője lesz belőle, mindenesetre azonban igen kedves sógorasszony.

— **József Ágost főherceg Mármarosban.** József Ágost főherceg Augustza főhercegnővel már több mint egy hét óta Mármarosban, egy a kabolapójánai pagonyban levő vadaskastélyban tartózkodik. A főherceg naponta kijár az erdőbe vadászni, ahol eddig öt szarvast lött. egy 16 agancsost 235 kiló súlylyal, egy 12-öst, 243 kiló súlylyal, egy tizest 220 kiló súlylyal. A másik két szarvasban még volt anyai erő, hogy a kapott sebbel elvánszorogtak valahova. Az erdészek most keresik őket a nagy erdőben. A főherceg és főhercegnő már korábban el akartak utazni, de a bekövetkezett pompás őszi idő kedvet adott nekik a további maradásra és valószínűleg e hónap 8-án utaznak el.

— **Steiner Fülöp püspök pásztorlevele.** Steiner Fülöp székesfejérvári püspök kiadta XVI. sz. körlevelét, melyben közli a ritusok sz. kongregációjának rendeletét, melylyel a bíboros-hercegprímás közbenjárására a pápa ő Szentegése a Magyarok Nagyszombatja tiszteletére Magyarország egyházmegyéi részére külön ünnepet rendelt, mely október II. vasárnapján tartatik meg. A körlevél jelenti továbbá Prunyi Andor ráczkevei plébános halálát és pályázatokat hirdet.

— **Meszslény Gyula püspök Velenczén.** Velenczének legnagyobb jötevője Meszslény Gyula szatmári püspök október hó 3-án meglátogatta az általa alapított igralmas nővérek vezetése alatt álló leányiskolát és kisdédvódát, mely alkalommal az iskolákban tapasztalt igen szép előmenetel és példás rend felett teljes melegegését nyilvánította. Atyai szeretetével s a kisdédek iránt tanusított gyengédségével egész örömmünnepet varázsolt az intézet falai közzé. A püspök Meszslény Benedek és Pál vendégszerető házána két napot töltvén, vissza utazott székvárosába Szatmárra. Megemlítésre méltó, hogy a kegyes jötevő az örömmünnepe emléket megörökítendő egy a leányiskola, mint az óvoda növendékeit több felvételben az intézet udvarán lefényképezette.

— **A palota külvárosi olvasó-kör választmánya értesíti a kör tagjait,** olvasás végett a művek f. hó 11-től, az az vasárnaptól kezdve Horváth Mihály vendéglős — tobak-utca 2. számú — házában fognak kiadni. A választmány megbízásából: Száller István könyvtárnok.

— **A király és a székek.** Az „Új Idők“ legutóbbi számából vesszük át a következő apróságot. A király dolgozószobájában csakis egy szék van az íróasztal előtt. Ő felsége ezen ülve dolgozik, végezve azt a sok munkát, a mely nap-nap után megújul, hogy ne érjen véget. Ha azonban a minisztereknek hosszabb előterjeszteni valójuk van, akkor egy másik szék is előkerül, a mely az íróasztal mellé jut, a miniszter részére. Rendszerint egy minisztert fogad a király s így az íróasztal mellé csakis egy szék kerül. Mikor azonban a költségvetést terjesztik ő felsége elé, akkor egy miniszter helyett kettőt fogad. A penzügyminisztert, a ki az ügyet előadja s a kormányelnököt, a kire ilyenkor csakis van. Igen természetesen, hogy ily körülmények között a székek száma megszorodik s az íróasztal mellé már kettőt helyeznek el. Mikor nemrégiben a magyar költségvetést terjesztették a király elé, szintén két szék várta a minisztereket. Az egyik közvetlen az íróasztal mellett állt, a másik pedig valamivel odább, Bánffy, a ki már megszokta, hogy az íróasztalhoz közelebb eső székre telepedjék le, most is azt akarta elfoglalni, de hát a király megszólalt s azt mondta, hogy ezuttal Lukács, a szakminiszter üljön oda, mint a ki az előterjesztést megteszi. Nos, aztán előadták az előadni valót s távoztak. Az ajtóból azonban az egyik visszanézett s azt látta, hogy a király a miniszterek székeit a saját kezeivel emelte föl s a szoba másik részébe vitte, hogy a megszokott rend helyreálljon s hogy az a két szék a terem megszokott képét ne változtassa meg.

— **Pályázatok.** Az Üröm fejéregyházmegyei község róm. kath. iskolájánai tanítói állás van üresedésben, melyre pályázat van hirdetve évi 300 ft. fizetéssel, a pályázatok október hó 15-ig küldhetők be Weicher Miklós ürömi plébánoshoz. — Káloz köz-égen egy kántortanítói segéd állásra lehet pályázni. Havi fizetés teljes ellátás mellett 15 ft.

— **Kitünő ötlet.** Egy n a p o l y i diák, egyike ama diákoknak, akiknél a tanulás csak mellékes dolog, nagyzerű indítványt terjesztett több társával egyetemben az egyetem tanári kara elé. Az indítvány szerint az egyetem a n a p o l y i herceg esküvőjét akként ünneplheti meg legméltóbban, ha azokat a diákokat, kik a legutóbbi vizsgálatokon megbuktak, új vizsga nélkül nevezik ki orvosokká és ügyvédeké. Valóban nem rossz ötlet!

— **A rendőrszót párbaja.** A minap Tunisban meglepően végződött egy becsületbeli ügy. Egy ottani rendőrszót sétált csinos feleségével. Utközben egy katonatiszttel találkoztak, a ki kissé szemtelen pillantást vetett a szép asszonyra. A férj sörte érezte magát és meglehetősen gyöngédtelen szavakkal traktálta a katonatisztet Erre a tiszt másnap reggel elküldte segédeit. A rendőrszótviselő nagyon szeretetreméltóan fogadta a segédeket, nyugodtan meghallgatta, hogy mi járásban vannak, aztán így szólott hozzájuk: „Uram, önök provokáltak engem. Helyes. De nekem első kötelességem a törvények megtartására ügyelni. Bennélcgva, legnagyobb sajnálatomra, kénytelen vagyok letartóztatni önöket. S csakugyan letartóztatta a segédeket. A prefektus másnap ugyan szabadon bocsátotta őket, de az eset olyan derűtséget keltett, hogy a párbajról többé szó sem lehetett.

— **Az alvás és a vérkeringés.** A turini egyetem hirmeves tanára: Mosso Angelo már régóta foglalkozik az alvás élettelével és ezen a téren sok érdekes felfedezést tett. Különösen behatóan tanulmányozta az alvó ember vérkeringési viszonyait. Egy készülékkel, a mely lehetővé teszi, hogy például a kéz vagy láb térfogatában beálló legkisebb változást is megfigyelhessük, megállapította Mcssó, hogy alvás közben a vértagok térfogata növekedik, a mit nagyrészt a felszínes véretek kitágulása okoz. Innen az alvó bővebb veríték kiválasztása az élénkebb arczpirosság, a melylyel, ha jól ki-nyugodtá magukat, reggel felkelünk, ez magyarázza meg a szem fehérenék némi kivörösödését, a mit az inhartyát fedő kötőhártya véretercskéinek kitágulása okoz stb. Minden

kivülről jövő izgalom összehuzódást hoz létre az alvó egyén bőreireiben. Ezek rögtön székekbe válnak és megkisebbitvén akkép a véremedert, fokozzák a nyomást és bővebb vérodafolyást idéznek elő az agyvelőhöz. Ha ez a vérgazdaság az agyvelőben csak kisebb foku, vagy fitológos, az álom tovább folyik, ellenkező esetben pedig ébredezni kezdünk. Minél mélyebb az álom, annál nagyobb a bőretek tásága. Ha az alvót úgy figyeljük meg, hogy az ereinek lumenében beálló változások az emlitett készülék utján tudomásunkra jutnak és látjuk, hogy a bőretek mind erősebben összehuzódnak, megjósolható, hogy közel áll az ébredés pillanata. Minden, a mi kitágítja az ereket, előmozdítja az alvást, minden, a mi erősszehuzódást okoz, gátolja. A vértagok nagyobb erei is megtágnak az álom (azaz alvás, soha-sem áldomás) idején, a pulzus tehát nagyobb az alvó emberen, mert az ér könnyebben enged a vérhullám nyomásának, ámbár a szív-működés is megvan kissé pányvázva.

— **A bicskei vasut építése.** A székesfejérvári bicskei vicinális vasut felmérése most végzi végelegesen Barón Károly ügyvéd. Az utolsó felmérés pár nap mulva véget ér s az építkezése is bele fognak kapni.

— **Tüz a János futáson.** A l m á s s y Ferencz bérletét képező János-futáson tegnap délelőtt 9 órakor körülbelül 100 kocsi száraz trágya ismeretlen okból kigyuladt. A székesfejérvári tűzoltók kivonultak s a nagyobb veszedelemnek elejét vették. A kár több száz forintba rög.

— **Kölcsönös biztosítás.** A Magyarországon immár 30 év óta működő „Janus“ kölcsönös életbiztosító intézet a közelmulthban — egyelőre saját körülményeire és kezelésére — a magyar szent korona országai részére Budapest VII., Erzsébetkörút 19. sz. a. magyarországi aligazgatóságot állított föl. A nevezett intézetet bármely módozatú életbiztosítások megkötésére melegen ajánljuk; mindenütt, a hol eddig működött, mérsékelt díjtételeire, méltányos biztosítási feltételeire és szolid eljárására való tekintettel a ledjokban hírnevnek örvendett. Az igazgatósági és felügyeleti közegek sorában magas egyháziok állnak a jó ügy szolgálatában, így például a specialisan keresztényen intézet felügyelő bizottsága elnöki székét is előkelő egyházi foglálja el. Az intézet a kölcsönös elvén alapszik, vagyis az évenkénti tiszta nyereség nem részvényesek, hanem a biztosított tagok között osztatik szét. Még egyszer ajánljuk tehát a „Janus“-t és a napokban szétküldendő felhívását olvasóink b. figyelmébe s ezt annál inkább mert működési körének terjedése s biztosított tagjai szaporodása esetén arra van kilátás, hogy a magyarországi aligazgatóság függését az anyaintézettől lerádván, önálló magyar keresztény biztosító intézetté fejlődik.

— **Kettős állat.** Csodálatraméltó dolgot ír Barbour amerikai tudós a „Science“ legutóbbi számában egy kétf. jü teknősbékaról. Ez az állat annak idején nagy feltűnést keltett. A New Haven mellett levő vest-riveri mocsarakban találták meg, egnapos korában. A teknő alól két fej nyult ki. Csodálatos, hogy e fejek mindegyikéhez egész külön és teljes idegrendszert tartozott, a vérkeringési szervek és a bélszatorna is ketősen volt kifejlőve. A kettős teknősbékarban valóságilag két akarat működött, még pedig ellenséges két akarat. Az apólok legalább gyakran látták, hogy a két fej mint marakodott egymással valamely jó falatért és egyebekben is különböztek egymástól. Az egyik úgy viselkedett, mintna egy félnék, ingerlékeny állatú lenne, a másik sokkal flegmatikusabb és ostobább volt. Az egyik fej az első keveset aludt, míg a másik fej zemei a legceceklőbb mozgás után álomra csukódtak a fáradtságtól. A különös állat különben nem soká élt. Ámbár nagyon gondosn ápolták, néhány hónap mulva mégis megdöglött.

— **Bezárt ovoda megnyitása.** A soós-kuti ovoda, mely az ott uralgó vörheny miatt hosszabb időn át zárva volt, a napokban ismét megnyitott.

— **Haszontalan jótékonyosság.** A jótékonycezők való gyűjtések vajmi gyakran nagyon czélszerűtlen módon történnek. Egy berlini jótékony-egyesület például a múlt évben kapott Königsbergből egy nagy zsákot elhasznált dobozokkal, fizetett érte 1 márka 70 fillér díjat és 20 fillért a postának, de a küldött tárgyakat nem lehetett értékesíteni s végül még külön kellett fizetni a szemetesnek, hogy elvigye. Ugyanők kaptak Bajorországból egy már teljesen használhatatlan s ki nem javítható varrógépet, melyért 5 márka 25 fillér szállítási költséget fizettek. Egy száz hülgő 20 gramm német postabélyeget küldött be, fizetett érte 20 fillért s kért nyugtát, melynek elküldése 5 fillérbe került, pedig Berlinben 5 fillérért egész kiló elhasznált levelellyel lehet kapni.

— **Lövöldöző esküdt.** Különös eset történt Czuprie szerb városban. Egy bűnvádi tárgyalás alkalmával egyik esküdt mód nélkül megharagudott a védőügyvédre, a ki minden szepet és jót elmondott a vádlótól. Haragjában kirántotta övéből a revolvert és lövöldözni kezdett az ügyvédre, a ki rémülten bujt az asztal alá és szerencsésen elkerülte a golyót. A hallgatóság is a padok alá rejtőzött. A dühöngő esküdt végre, midőn minden golyót ellövöldözött, ismét helyet foglalt, mire a tárgyalást folytatták. A vádlottat felmentették. Az ügyvéd nyomban megette a feljelentést az esküdt ellen gyilkossági kísérlet czimén.

— **Új gyűjtőszerszám.** Az elektrotechnikusoknak legújabbán sikerült az áram-érzet villamos uton előállítani, még pedig nagy mennyiségben s most már nemcsak üveg- és porcellán-festésnél fogják használni, hanem többek közt mint gyűjtőanyagot is, mert sem az aczél, sem a kő nem hoz létre oly erős szikrát, mint az uran. Valószínűleg, hogy torpedóknál is használni fogják.

— **Gyufával játszó gyermekek.** Vincerzai János 10 és 8 éves fiacskája tegnap este felé gyufával játszottak az apáca-utca 20 számú házukban. Egy eldobott égő gyufától az istálló tüzet fogott s csak a házbeliek szorgalmának lehet tulajdonítani, hogy nagyobb baj nem lett.

— **Az állatvilág.** A Zoological Record egyik munkatársa táblázatos kimutatást közöl az állatfajokról. E szerint van 2500-féle emlős állat, 12500 fajta madár, kételtű van 4400 fajta, mohállat 1800 fajta, erustaceák, 20.000 fajta és végül 6100 fajta Természetes, hogy a felsorolás nem teljes, a mennyiben a véglány (protozoa) fajták számát még nem ismerjük kimerítően.

— **Hires operaénekesek fizetése.** Nincs olyan adomány, a melyet annyira megfizetnének, mint az énekhangot. A londoni Covent Garden igazgatósága tárgyalást folytat Melbáne asszonnyal, a ki egy estére 3000 forintot kér. Melbáne Newyorkban 3600 forintot, Jean de Reszke 3000 forintot, Nordica kisasszony pedig 2400 forintot kapott minden egyes előadás után. Nem csoda tehát, hogy az énekesek és az énekesnők szívesen vándorolnak Amerikába. A párisi operánál az énekesek fizetése ez: Jean de Reszke 1887-ig 3100 forintot, őcsese Eduárd pedig 2400 forintot kapott hónaponta; Lassale hónapi fizetése 5200 forint Maurel az Opera comiquenál 4000 frtot kapott hónaponta.

— **A vaniliáról.** Tudvalevő, hogy a vanília tropikus növény s egyuttal élődi, ezért erdőkben szokták tenyészteni. Leginkább Mexikóban, a hollandi keletázsiai szigeteken s Reunióban fordul elő, az utóbbi helyen évente 20 ezer kilogrammot aratnak. A legkisebb telepek is 100 hektár erdő. A vanília gyorsan kuszik a fához, magára hagyatva 45 méter magas is lesz s ezért időről-időre lenyesik.

— **Róka és Golya.** Érdekes megfigyelést olvashatunk egy német vadászati szaklapban. Ugyanis egy németországi erdőmester, az évi július havában egy sikeres özbak cserkészetről hazajövet, kocsijától egy 200 méter távolságban, egy ép frisen letarolt szántóföldön egy golyát és ettől 4-5 lépésnyi távolságban egy rókat látott egymás mellett egerészni. A dolog

nagyon érdekes volt, mert míg a róka egy tett, mintha a golyával nem is törődne, utóbbi minden harmadik-negyedik lépésnél igen gyanusnak tekingett a rókára. Az erdőmester sokáig szemlélte a két állatot, míg egyszerre a golya felrepülése véget vetett a közös vadászatsnak, a róka pedig fájdalommal tekintett az elrepült biztosnak vett préda után.

Irodalom és Művészet.

Klasszikus Arany Biblia czim alatt páratlanul fényes diszmunka van sajtó alatt. A mű két hatalmas főlő kötetből fog állani. Az első kötetet, mely az üdv ó-szövetségi történelmet, Izrael viszontagságos életét adja, a Szentírás elbeszélése szerint, a modern kutatás vívmányainak felhasználásával Dedek Crescens Lajos; a második kötetet, az új-szövetséget és Jézus Krisztus életét Hock János írta. Szerzők a mivelnközönség fejlett igényeinek óhajtanak e kiváló biblikus műveléget tenni. Az első kötethez Vas zary Kolos hercegegrímás, a másodikhoz Császka György kalocsa-bácsi érsek irt előszót. A három szíben nyomott diszmunkához, melynek czimlapja mintegy 20 színt tüntet fel s a legszébb Corvin-ködex után készült 126 színes műmelléklet és igen gazdag kiviteli családi krónika járul. A műmelléletek Rubens, Rembrandt, Michelangelo, Carlo Dolci, Champagne, Veronese stb klasszikus műveit mutatják be teljesen hu és igaz másolatokban. A mintafüzet most, az első kötet még karácson előtt jelenik meg.

Őszi esték. Halk zizegással hullnak a fákról a levelek, a gyermekvilág legjobb barátja, a szép szabad természet téli álomra készül. A szülők és nevelők körültekintenek, hogy kárptólást szerezzenek a kicsinyeknek meg a serdülőknak azért az élvezetért, a melyet a nyár nyújtott nekik és a melyet most már hat hónapig nélkülözniök kell majd. Jobb kárptólást nem nyújthatnak annál, a melyet a szívet és lelket nemesítő, a mellett pedig szórakoztató olvasmányt ad nekik. Ilyen olvasmány pedig a kicsinyeknek a Pósa Lajos lapja, az „En Ujságom“ mely közel nyolcz évi pályafutása alatt kivívta magának az első rangot a gyermekolvasmányok sorában. Munkatársai a legkiválóbb magyar írók, közleményei egytől-egyig olyanok, hogy megkedveltek a gyermekvilággal az olvasást, fejlesztik a hazaszeretetet és minden jóra fogékonnyá teszik a szívet. A mit Pósa Lajos lapja a kicsinyeknek nyújt, folytatja a serdülők részére a „Magyar Lányok“ czimű szépirodalmi képes hetilap, a melyet Pósa Lajos közreműködésével Tutsek Anna szerkeszt. Mind a két lap külső dísz és kiállítás tekintetében nemcsak hogy kiállja a versenyt a külföld hasonlirányú vállalataival, de tul is szárnyalja azokat. A ki arról meg akar győződni, kérjen mutatványsszámot, a melyet a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. szám) kívánatra bárkinek ingyen küld. Az „En Ujságom“ előfizetési ára negyedévre 1 frt, a — „Magyar Lányok“-é negyedévre 1 frt 50 kr.

A szemfényvesztők. Az Athenaeum Olvasótára egy igen érdekes, eredeti magyar regényt közöl legújabbán Bartók Lajos tollából. A két kötetes regény czime: „A szemfényvesztők“ Targya a magyar közéletből, a középső osztályból van merítve. Az egyes alakok nagy humorral vannak megrajzolva, a nélkül, hogy tozalokok lennének azokból. Ez már magában véve is irodalmi siker, mert a fantázia féktelenségével csapongó regényírók többnyire tulzásokba szoktak esni és rajzaik a való élettel minél inkább eltávolodnak. Bartók ellenben hu arczsképeket akar nyújtani, a melyekkel sok derült percet fog szerezni az olvasóknak. A vállalat minden egyes kötetének ára díszes vászonkötésben 50 kr.

„Uj Idők“. Ezen czim alatt jelenik meg Herczeg Ferencz hírneves író szerkesztésében egy magas nívón álló lap. A magyar irodalom és művészet becses termékei díszítik az Uj Időket. Sok élvezetes olvasmány s több

szép, önálló kép és illusztráció jelenik meg benne. A tartalmat a szerkesztőn kívül meg nagyobb részt Mikszáth Kálmán és Brody Sándor főmunkatársai szolgáltatják. Az új évnegyed kezdetével előfizetést hirdet egész évre 8 frt, télvére 4 frt és negyedévre 2 frtért. Mutatványsszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Andrássy-ut 10.

A „Katholikus Hitvédelmi Folyóirat“ szeptemberi 9-ik füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: Jövönk e hazában. Vársánapni munkaszünet és a népjólt. A középiskolai ifjuság szelleme. La Salette nagy titka. Ós-Budavár. Megtértek csarnoka. Protestáns Szemle. Irodalom. Vegyesek. Saverny Róbert vagy a keresztés hadak keleten. Egy iv kath. regény. Ötödik iv. Szíves figyelmébe ajánljuk a kath. olvasó közönségnek e vállalatot annál is inkább, mert a legaktuálisabb kérdésekkel foglalkozik. Előfizetési ára egész évre 4 frt. — Megrendelhető a szerkesztőségben: Pozsony, Ferencziek.

Színház.

Szombaton október 3-án mutatkozott be az operette személyzet Milőcker szép zenéjű operettjében a „Boszorkányvár“ ban, mely habár újabb termék is, de mindamellett távol áll az újabb operette irodalom banalitásaitól. Van számos szép énekszám, különösen a III. felvonás és a második felvonás a triója. Ha nélkülöz is a darab szellemességet, de pótolja ezt a látványosság, mely mindvégig lekötö a közönség figyelmét. Zenéjére el lehet mondani, hogy a híres zeneszerzőnek Milőckernek ez egyik legsikerültebb darabja. Az előadás kissé gyenge volt, különösen a rendezés volt ügyetlen. A negyedik s az ötödik felvonás egybekapcsolása a darab értelmét nagybán zavarta s érthetlenné tette. Magyarzat nélkül maradt, hogy jöhettek mind össze a darab végén a kuruzsló asszony lakásán, holott a darabnak tulajdonképen a boszorkányvárban kellett volna végeződni. Az ilyen csak a félszer alatt játszó ripakurításoknál nézhető el, de mi elvárhatjuk, hogy ne daltársulati kivonatokat kapjunk hanem hanem egész darabot. Az árát megfizetjük akár a fővárosiak, s joggal elvárhatjuk mi is, hogy ne kivonatokat kapjunk. Az egyes előadók közül Mezey Andor Andris bojtár alakítása érte el a legnagyobb hatást. Hangjában a most esztendő óta mintha egy kis erősbödést észlelnénk. H e g y i Janka mint Verus a kuruzsló asszony unokahuga elég jó alakítást mutatott be H e g y e s s y Gyuláról (gróf Kanyarasi) most is csak dícsőzőleg emlékeztetünk meg. E darabban láttuk először a társulat tenoristáját Kozma Pistát. Hangja egy kissé gyenge, de ügyesen használja, játéka azonban merev és nagyon észrevehető rajta, hogy a budapesti variéte prateréből szöktette meg Dobó. R a g á n y i Iza ügyekvő színésznőnek bizonyult. Klára vén kuruzslóasszonyt Mihályfy Juliska akarta alakítani, de nagyon izléstelenül. Nem kell ám ha vén asszonyt is játszik nyivácskolni. Az összjáték különben elég jó volt. A zenekar kielégítően működött. A közönség nagyon csekély számban volt jelen az előadáson. Nem tudjuk ezt minek tulajdonítani?

Hétfőn, október 5-én folyt le Hudgson darabjának „A kis lord“nak a székesfejérvári színházban a premiréje, csekély számú közönség előtt. A darab meséje igen egyszerű. Londonban élő gazdag lord Dorincourtnek (Sághy Zsigmond) három fia volt. Mind a három meghalt s így örökösülr kellett gondoskodnia. Az angol örökösödési törvény szerint a fiának kellett volna a vagyonot örökölni, de mivel azok közül kettő fia nélkül halván meg, a legifjabb fiának fia lett volna az örökös. Lord Dorincourt elküldte tehát H a v i e h a u ügyészt New-Yorkba, hogy keresse fel legifjabb fiának özvegyét s hozza el tőle gyermekét Londonba. — A ügyész meg is találta a gyermeket és annak anyját, a kik csekély vagyonukból szegényesen éltek.

Errolné (Csókáné) nagyon szerette gyermekét Cedricet (Aranyosi Janka), ki anyjátért rajongott. A kis fiúnak volt két barátja: Hobbs fűszeres (Hegyesy) és Dick csizmatasztító (Feld). Kikhez szintén nagy szeretettel ragaszkodott. Hobbs fűszeres az igazi amerikai polgárt mutatta be, ki minden magnási czimet rettentően gyűlöl. A gyermek Havisham ügyésznek nagyon megtetszett kedves naiv modora miatt. Cedric elbucszott barátjától s anyja és az ügyész kíséretében átmént Angolországba. Dorincourt gróf csak a gyermeket fogadta magához s annak anyját pedig, ki iránt elenszevvel viseltetett a kastélytól nem messzire fekvő házban helyezte el. Cedric anyja mind a mellett fiát a gróf iránti szeretetre tanította. A gróf nagyon megszerette a gyermeket, kiből elhalt fiának képmását vélte föltalálni. A gróf birtokán levő nép mint jövevőjét áldotta a kis lordban, mivel az öreg grófnak szinte megváltoztatta haragos természetét. A kastélyban ekkor megjelent egy nő, ki magát a gróf előtt, mint a gróf egyik fiának nejét mutatta be, s azt állította, hogy ebből a házasságból egy gyermek is született, a kit tulajdonképpen az örökség illetni fog. Állításait házassági bizonyítvánnyal igyekezett bizonyítani. A grófnak nagyon rosszul esett, hogy a kis Cedricet nem tehette volna örökösévé. A gróf ügyéze azonban biztatván őt, mivel az állítólagos feleség szavaiban ellenmondásokat fedezett fel fia születésére vonatkozólag. Mikor az állítólagos feleség másodszor is eljött, a már Amerikából Hobbs kíséretében Londonba érkező Dick ráismert benne testvérjének feleségére, ki megszökött fiával együtt. Erre a kalandos nő a kastélyból eltávozott. A gróf e szerencsés fordulatnak nagyon megörült. A gyermeket tehát örökösévé tehetette. Errolné asszony iránt érzett ellenszenvé is elmúlt s őt a kastélyba fogadta. Az Amerikából ájtott Hobbs és Dick szintén a kis lord körül maradtak. Hobbsnak már a grófok iránti gyűlölete is megszűnt, mivel meggyőződött hogy a grófok sem olyan rossz emberek, mint ő gondolta.

A játékok közül különösen kitűnt Aranyosi Janka (Cedrics) korrekt játékával. Alaposan áttanulmányozva játszotta el szerepét, a fiatal, bátor és jó lelkiületű kis lordot. Feld (Deck) szintén elég jól játszott. Jóval kevesebbet tulozott mint, első föllépte alkalmával s remélhetőleg igen jó komikust nyerünk benne. Hegyesy (Hobbs) szintén jól játszotta szerepét. Csókáné (Errolné), Sággy (lord Dorincourt) és Faragó (Havishom) hozzájárultak a darab sikeréhez jó játékkal. A rendezés és az összhang ez alkalommal kielégítő volt. G. r.

Kedden nagyhangú falragasz jelent meg a falakon. Dobó igazgató ismét diszelóadást hirdetett, még pedig ezuttal „az aradi vértanuk emlékére.” Ugy látszik Dobó igazgató nagyzási háborúban szenved. Avagy jőzen észre vall-e, hogy az aradi gyásznapi évfordulóját „diszelóadással” ünnepli? Diszelóadásokat az öröm napok évfordulóján szoktak tartani, de ez már igazán Dobó találmánya, hogy a gyásznapiakat is diszelóadással ünnepljék. Bánk Bánt adták ez alkalommal elő. Hasztalan vártuk azonban, hogy legalább egy előképet fogunk látni az előadás előtt vagy után, a mely a vértanukra vonatkozik, s a mely indokoltá teszi a diszelóadást. Hiu reménykedés! Megirtuk már, hogy Dobó a hazafias érzésekből jól jövedelmező czégerért csinál s csak azt nézi, hogy hangzatos reklám szinlapjaival mentől több közönséget csalogathasson a színházba.

Az est azonban ünnepélyessé vált Molnár Lászlónak, a Vigszínházhoz szerződött tagjának vendégjátékai által is. Legalább a szinlap ezt hirdette!

Szívesen elismerjük, hogy Molnár intelligens, rokonszenves megjelenésű színész, a ki nagy tudással és ambícióval játsza szerepeit. Sajnos azonban, hogy ennél több jót a vendég művésztől az első előadás után nem mondhatunk. Gyöngye siránkozó Bánk-Bán volt, aki alig tudja velünk elhitetni a végjele-

netben mondott szavait, hogy tettének fűrőgja a hazafias elkeseredés volt, mert inkább minden alkalommal egy túlerőszelvény szerelmest látunk alakításában, a mely pedig nagyon távol áll a forrongó szenvedélyű, erős, nagy és hatalmas Bánk-Bántól, a milyennek Katona megalkotta.

Különbem sem Molnárnak való ez a szerep, kinek hangja nélkülőzi az erőt, s ezért nem egyszer észrevettük, hogy maga is kénytelen volt lágy s tagadhatatlanul kellemes hangját indokolatlanul mérsékelni az egyes kitérőknél tudva, hogy nem nagy anyag áll rendelkezésére a fokozásra. Lehet, hogy ez, lehet, hogy természetében fekszik oka annak a hidegségnek amely egész alakításán átvonul. Eppen az elmondottakból következik, hogy legjobb volt szerepének lyrikus részleteinél. Az utolsó jelenetben azonban tagadhatatlanul nagy hatást ért el.

Legtöbb dicséret illeti Markovits Margit Melindáját, a ki tehetségének legjavát mutatta be szerepében. Ennek a rendkívüli szerepnek minden nehézségeivel a legdicséretesebb módon küzdött meg. Ha így halad bizonyonlag rövid idő alatt a közönség kedvenczévé lesz. Mellette különösen Lomniczy alakítása érdemel figyelmet. Nagyon tehetséges színész S á g h i is és az ő Peturja is dicséretet érdemelne. de nem először kell vele szemben hangsúlyoznunk, hogy a szerepét jobban tanulja meg. Tudjuk nagyon jól, hogy lehet a sugó után is játszani, de a melyik színész szerepét nem tudja, nem is játszhatja meg jól, mert figyelmét kénytelen a sugó felé irányítani. Nagyné Gertrudis játéka szintelen volt s minden erőt nélkülöző. Elismeréssel említjük meg, hogy igen sikerülten halt meg. Faragó (Tiborcz) elég jó alakítást nyújtott. Hettyei (Izidóra) hála Dobó igazgató rövidítéseinek, szerepével nem sokat mutathatott. Gyöngye volt nagyon Sz ö k e (Otto), de valamennyi között a legbotránnyosabban rossz S á r k ö z i (Kndre), a ki egy statisztánál silányabb alakítást nyújtott a király szerepében.

Már felelítettük és most ismételtük, hogy azzal a botránnyos kóbor-színészknél tán megbocsátható rövidítésekkel egyszer s mindenkorra hagyjon fel az igazgató, mert mi megfizetjük az egész darabért jegyeink árát s ennek ellenében egészen darabokat követelünk. Bánk-Bánt is botránnyosan megővidítette az igazgató, a minek czélját nem értjük, de nem is akarjuk megérteni, mert a hasonló eljárás azt fogja eredményezni, hogy üres padok előtt fogja előadásait tartani. Jegyezze meg jól magának, hogy megfogjuk találni az ilyen hanyagsággal vagy még inkább kicsinyléssel szemben a megtorlás eszközeit. Székesfejérvár közönsége bir elég intelligenciával arra, hogy észrevegye a rövidítésekkel, amelyeknek eszközzésére az igazgató csak is a közönség legmagasabb kicsinylése alapján merészkedhet. Hanem majd megfélemlünk erre. Tessék egész darabokát játszani, mert mi is egész jegyet fizetünk! (n — n.)

Közgazdaság.

A kiegyezés politikája.

(—k—n.) Eddig is elsőrangú kérdésnek tekintettük a gazdasági kiegyezés kérdését Ausztriával. Az országgyűlés felosztásával fontosságában csak nyer a kiegyezési kérdés, mert kétségtelen, hogy a képviselőjelöltek, kormánypartiak s ellenzékiek egyaránt, programbeszédekben a kiegyezés minden kérdéséről nyilatkoznak tartoznak. Előttünk bizonyos, hogy a parlament felosztását a kiegyezési kérdés siettetette, mert a lemondás politikáját, melyet Bánffy ritka czinizmussal a kiegyezés minden követelményében érvényre juttatott, a kvótára nézve a magyar kvótabizottság hazafias magatartása miatt nem volt alkalmazható. Hogy az elalkuvás politikája a választások után a kvótára nézve is érvényre jut, arra nézve elég biztosíték Bánffy multja s a szabad-
elvű párt szolgáléküségé, mely a magyar

parlamentarizmus tekintélyének aláásásával a legszűkebbkörű érdekcsoportozat egyéni kíváncsi kielégítését juttatja a közérdek rovására érvényre. Azt meg kell vallanunk, hogy a taktika ügyes mestere, Bánffy nem ügyetlenül választotta meg az időpontot a törvényhozás felosztására. A magyar kvótabizottság eddigi munkálatai igen alkalmas fegyvert képeznek a megtépett népszerűség megfoltozására. Hogy mivel fogja Bánffy később a kvóta felemelését indokolni, az nemcsak a miniszteriumnak képezi a gondját, hanem az ország gazdasági érdekei szempontjából nagyon közölről érdekel bennünket.

A kiegyezésben ezental érvényesülő politikára nézve tehát nagy befolyást gyakorol majd az új törvényhozás, sokkal nagyobbbat mind az a nemzeti érdekek iránt kellő rzékkel bíró kormány uralma alatt lehetséges volna. Az ország gazdasági érdekeit szíven viselő kormány s vezető párt uralkodása alatt felesleges volna a kormányznak szívére kötni az ország követelményeit. A nemzeti érzés s kellő mérlegelése a viszonyoknak önkényt is rávezetné gazdasági érdekeink védelmének szükségességére. A hatalom birtoklása, a közkormányzatnak ezen egyetlen verét még pezsgésbe hozó czélja azonban eltoppítja érdekeit oly annyira, hogy igazán kétségbe kellene esnünk, ha nem látnók a szabadelvűség közeli bukásának jeleit. Ily körülmények között kettős feladatot kénytelen megoldani az ellenzék. Támadni s észteréíteni a kormányt, nehogy az ország gazdasági érdekeiben érzékeny kár essék, melyek sikeres megvédésére a Bánffy-kormány alkalmatlanul bizonyult, s visszautasítani azokat a követelményeket, melyeket osztrák részről irányunkban érdekeinknek rovására támasztanak.

Mily fegyverekkel küzdenek odaát elégséges azon körülmény feleltetésére, hogy osztrák lapok támadást intéznek az osztrák kormányok ellen, mivel a bankszabadalom megújításában tulságos érvényt tudott szerezni a bankgyekek vezetésében a magyar befolyás. Ezt meg értették. De az indoklásban kifejezésre jutott irányzatot a leghatározottabban kell visszautasítanunk. Azt mondják ugyanis az osztrákok, hogy az osztrák kormányok a tekintetben engedni nem kellett volna, mivel a magyarok még ez idő szerint képtelenek önálló nemzeti bankot fölláítani. Ez más szóval annyit tesz, ne a méltányosság, ne a becsületesség fegyvereivel küzdjünk egymás ellen, hanem kiki használja ki a másik egyezkedő fél gyengeségét, esetleg tudatlanságát. Ebben aztán nem is maradnak hátra odaát.

Csak példának hoztuk fel az osztrák sajtó magatartását, hogy lássuk, mily szellem kezd érvényre jutni a kiegyezés megoldásában a Lajthán tul. És most elmondhatjuk, hogy igazán meg vagyunk áldva. Mi elejétől fogva a méltányosságot, a jogos érdekek védelmét hangoztattuk a kiegyezés összes kérdéseiben. E helyett számolnunk kell az osztrák részről támasztott jogtalan követelésekkel s a helyzetet kiaknázó tehetetlenséggel, a Bánffy-kormány részéről pedig a lemondás avval a politikájával, mely a magyar szabadelvűséget már annyi gazdasági érdekeinket közölről érdeklő kérdésekben elalkuvásra vezette.

* A bankkamatiab felemelése. Bécsből jelenti tudósítónk, hogy az osztrák-magyar bank vezértanácsának körében ismét sürin diskutiálják a bankkamatiab felemelésének kérdését. A jegybank vezetése alighanem a felemelés mellett van s azzal támogatja álláspontját, hogy a bank pénztárait szeptember utolsó hetében 28 és fél millió forint erejéig vették igénybe, mig tavaly ugyanebben az időszakban csak 27 és negyed millió forintot fizetett ki a bank. Ezenkívül tavaly szeptember 13-ikán felemelték a kamatlábat 5 százalékra s a bank vezetése nagyon szeretné ugyanazt az idén is megeselekedni. Tudósítónk értesülése szerint ez ügyben csütörtökön ülést tart a jegybank vezértanácsa.

* **A petróleum-kartell meghosszabbítása.** Mint értesülünk, a petróleum-kartell tagjainak körében beható tárgyalások folynek a kartell-egyezménynek meghosszabbítása iránt. Ezzel egyidejűleg azt akarják elhatározni, hogy a kivitelre szánt nyers-kőolaj métermázsija 1 frtba, a belföldön fogyasztandó petróleum pedig 3 frtba kerüljön, s általában az áremelkedést főleg a belföldi fogyasztókra hárították. — A kartellnek ez a szándéka főként a galicizai petróleumot favorizálja s ezt törekvést a kereskedelmi miniszter az ő ismeretes olcsó petróleum-tarifával alaposan támogatja. Legújában is új tarifákat engedélyezett, melynek alapján a galicizai petroleum az északi határállomásokról 50 krajczárért egész Orsováig szállítható.

* **A zónatarifa megdrágítása ellen tudvalevően a s z e g e d i kereskedelmi és iparkamara igen hevesen küzdött s így a maga álláspontjának helyességét igazolja, az államvasutak igazgatóságát megkereste a zónaforgalom megdrágítása óta történt személyforgalom alakulásáról szóló kimutatások megküldése iránt. Az államvasutak igazgatósága azonban megtagadta e kimutatások megküldését, miért is a kamara direkt a miniszterhez fordult kérésével. A miniszteriumban — mint értesülünk — teljes két hónapig tárgyalták ezt a dolgot s végül elhatározták, hogy elítélik a forgalmi adatokat s a kimutatásokat nem adják ki, nehogy a szegedi kamara ezeknek alapján bizonyítsa a maga igazát. Ez az a bizonyos struce-politika.**

* **Syria bortermelése.** A szőlőművelés Syriában is kezd már jövedelmező mezőgazdasági ágat képezni, azóta mióta a tartomány kitűnő szőlőfajaiból nyert borok, részint a belfogyasztásra használtak, részint pedig, ha még csak kisebb mennyiségben is Egytomba és Európába szállították. A beyruti consulnak idevágó jelentése szerint, a Libanon és Antilibanon nyugati lejtőin valamint az ezek által körülzárt bekaa síkságon is, nagymennyiségű bor terem a Sachtora menti utakon pedig kitűnő minőségű, de kissé fanyar borok Sachtora-bor elnevezése alatt kaphatók. A tartomány más vidékein pedig édes borok teremnek, melyek szép sárga színű miatt aranyboroknak nevezetnek. Mult évben a bekaa-i síkságon 195.000 klgm. Damacusan pedig 109.000 klgm. bortermeltetett, mely ott adó tárgyát is képezi már, mely a bor értékének 10%-ából áll. Beyrutból a mult évben Egytomba és Európába 200.000 kilogramm bor szállítottott, melynek literje — Libanon bor név alatt — a mi pénzünk szerint 20—25 krajczárba kerül. E borok rendes fogyasztói az örmények, görögök és ott megtelepedett európaiak; de már a proféta hiveinek sem okoz a bor élvezete valami nagy lelkifurdalást és már ezek is kezdenek ehhez derekasan hozzászokni.

* **Magyar borok a külföld előtt.** Már többször megemlékeztünk arról, hogy dr. Bein német tudós a német természetvizsgálóknak Frankfurtban a mult héten tartott kongresszusán a magyar borokról tartott előadást. Dr. Bein a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott borainkról, s előadását magyar fordításban dr. Kossutány Tamás a magyar-óvári gazdasági akadémia tudós tanárának tollából legközelebbi számunkban fogjuk hozni. A frankfurti kongresszuson Magyarországból csak dr. Kossutány vett részt, aki a német tudósok nagy tekintélyű gyűlékezete előtt fel is szólalt boraink érdekében. Csak hálásak lehetnek iránta a magyar szőlőtermelők.

Budapesti levél.

Tisztelt olvasóink bizonyára természetesnek fogják találni, hogy ezuttal az ezredéves kiállítás isméretésével a nőket érdeklő leírását adjuk. — Az iparcsmak 14. csoportjában M m e. Lebowitsch mellfűző különlegességek műtermének kiállítása, egyike azon kiváló izléssel és jó tapintattal bemutatott tárgyaknak, melyek tökéletessége, alakjuk szépsége és kifogástalan gondos munkája a szemlélő előtt felismerhetővé válik, különösen a hölgyek előtt, kik tekintetben természetes érzéssel bírnak. De nemcsak

a szép feltételeinek, hanem az egészség minden irányban való érvényesítése, az anatómia szerinti testalkat megfigyelésével készített s a legnagyobb kényelmet nyújtó mellfűzőknek az egyenletlenséget eltüntető művészete van itt bemutatva. — Első sorban említjük meg az amerikai rendszer szerint készült magas mellfűzőt, mely karcsu nőket szépen domborít minden kitérés nélkül, s ezen felül megakadályozza, hogy a ruha melle beessen. Ezzel ellentétben be van mutatva egy török selyemből készült mellfűző testes hölgy részére, haskötővel egy darabból, mely elhízott nőknek hastartása által valódi jótéteményül szolgál, mert a külön haskötőt feleslegessé teszi, s a test ez által nem csak kisebb lesz, de felfelé is emeltetik. Egyetlen testalkatuk részére oly egyenesen tartó fűző van bemutatva, mely minden kipróbázás nélkül az alakot egészen egyenesnek tünteti fel. A gyomor-bajban szenvedőknek gumibetéttel folytatán kinyúló szerkezettel oly mellfűző készült, mely a nyomástól teljesen védi, mert a fűző minden lélekzétvétel után enged. Azon hölgyek részére, kik a lovaglás és a turista-sportnak hódolnak vagy utaznak, lovagló és turista mellfűzők titkos póntartóval készültek, melyek viselése a legkellemebb. Menyasszony mellfűzők estélyekre kiválóan alkalmasak; iskolás leánykák és fiuk egyenes tartó fűzők, az egészség követelményeinek figyelembe vételével készülnek és vannak bemutatva. — M m e. Lebowitsch mellfűző különlegességek műterme Budapesten. Váci-utca 7. sz. alatt van, s a legmelegebben ajánlhatjuk t. hölgyeinknek, hogy mellfűző szükségleteik beszerzésére e hazai czéphez forduljanak, hol bármilyen kívánt felvilágosítással is készségesen szolgálnak.

A közviszonyok hanyatlása, a gazdasági eredmények elégtelensége folytán, a vidéken sok esetben pénzzavarokba juttatják még a vagyonszámba osztálybeliüket is, s megtörténi, hogy rövid időre kézpénz szükségletüket beszerezni nem tudják, mert közelükben nincsen oly intézet, melyhez zavarukban röstelkedés nélkül fordulhatnak. Ez okból ajánljuk t. olvasóink figyelmébe a Budapest Terézvárosi Takarékpénztár és zálogkölcsonzó intézetet, mely a fővárosban mint a legelőnyösebben szolgáló zálogintézet van elismervé, és teljes megbízhatóságot Tolnay Lajos elnök és Benke Ferenc igazgató személye nyújtják. Ha tehát valakinek gyorsan van pénzre szüksége, küldjön ékszer vagy bármily értékes szövetneműt a fentjelzett zálogintézetbe, egyszerűen a Terézvárosi Takarékpénztárnak Budapesten címelve, s a tárgy értékének megfelelő kölcsönt postafordultával megkapja, s a

kiváltást is ily uton eszközölheti, az intézet legdiskrétebb eljárása mellett.

A Budapestre utazó közönséget különösen figyelemzetjük, hogy megérkezésükre a pályaudvaron hemzsegő egyének magánlakás kínálatásától óvakodjon, mert rendszeren tisztátalan és kényelmetlen lakásért oly árakat fizetnek, hogy tisztességes szállodában is lehet ily árért szobát kapni. Legjobb ajánljuk a keleti pályaudvar közelében levő »Stefánia« szállodát a Murányi-utca 53. szám alatt, mely 200 személy befogadására kényelmesen be van rendezve, tiszta új épület, vannak szobái egy személyre 1 frt, két személyre 2 forintért, családoknak olcsó árért. Olcsó, jó magyaros konyhája és tiszta italai vannak. A szállodából a városba a lóvonatu vagy vllamos vasuton olcsón lehet közlekedni, mindkettő közel van a szállodához. A vasutról vagy oda nem kell kocsit használni, oly közel esik a szállodához.

A z ö s z i - t é l i d i v a t r ó l. Már hetekkel ezeltől tele voltak ugyan egyes budapesti üzletek kirakatai őszi és téli árakkal, de az óvatos kereskedő nem siet az őszi és téli ruhaneműket már július és augusztusban beszerezni, mert ilyenkor csak az elmúlt évről kap kész árakat, melyeket aztán akarata ellenére is új divat gyantán kell dovbán adni. Ezt szem előtt tartva, Hercz Rezső ur, a Z w i e b a c k Lajos és Testvére czég budapesti főnöke csak most tért vissza külföldi utjáról és még csak most érkeznek egyes új minták ugy toillettekben, melyek a czég kitűnő műhelyeiben utánoztatnak. A divat különféle változásokat hoz. Így például ismét előtérbe szorul a figaró, csakhogy sokkal rövidebb formában. Egy világos-szürke posztóbból készült, még mindig alul bő, de a csipőnél szűkre szabott alhoz, egy bektős derék, melynek széles öve hasonlószerű aczélgöngyökkel kivarva, és külön hozzá egy új nélküli elől két sor gombbal ellátott rövid fél deréki erő figaró hasonlószerű perzsból. Nagy változás az az idei ujaknál, ezek egy a ruháknál, mint kabátoknál is sokkal szűkebbek és csak alig észrevehető kis puff van a vállnál, különben a ruháknál végig egész szoros ujjakat készítenek. A szűk ruhaujjak természetesen háttérbe szorítják a gallér viselését, aminek különben téli sasonban ugy sem volt értelme. Nagyon kedveltek a rövid fétteshez álló kabátták és különösen magas termeltű hölgyeknek az egész hosszú palatot igen előkelő viselet. Még igen sok új dolgokat lehetne leírni, ami azonban helyszűke miatt lehetetlen; de elég egy látogatás a Z w i e b a c k czégnél a Váci-utclában, ahol hölgyeink a divat összes remekait áttekinthetik.

A czimre ügyelni tessék.

Elsőrangú egyenruházati és hadfelszerelési intézet.

Egyenruháink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak

**Katonaság, csendőrség, rendőrség, pénzügy-
őrség, erdészeti, vasuti, posta- és távirada hiva-
talmokok részére a legjobb beszerzési forrás.**

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.
Kérjük minden kéréssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk
kimerítő és felvilágosító választ.

Czím: **BLUM SÁNDOR és TÁRSA**
Váci-utca 12 szám, Budapest.

*
Bismarkgar ruhákra
külön osztály.
Telefon 1359. sz.

HIRDETÉSEK

felvétetnek kiadóhivatalunkban (Szt-István-
tér 1-ső szám alatt) a legjutányosabb áron.

Nyomatott Számmér-Irnénél, Székesfehérvárott.